

WEGYETEM

SZÉPIRODALMI MŰVÉSZETI ÉS
EGYLETI FOLYOIRAT

ÚJ EGYETEM

Szépirodalmi, társadalmi, művészeti és ifjúsági folyóirat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 10. Telefon-sz. 488.

Megjelenik minden hónapban háromszor: 1, 10. és 20-ik napjain.

Előfizetési ára: Egész évre vidéken 8 kor., helyben 7 kor.

Egyes száma 20 fillér. Kapható a tözsdékben.

Szerkeszti: SZEGEDY LAJOS.

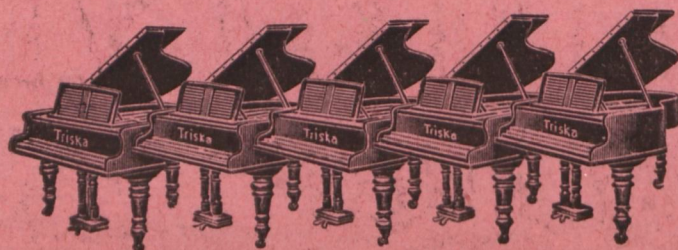
Szerkesztőbizottság: Pálffy László, Gaal Alajos, Lévy József, Portik Andor.

Kiadóhivatali vezetők: Molitorisz Jenő, Károlyi József, Szilágyi Béla.

TARTALOM:

1. Szini Gyula: Római vallomások	1
2. Komjáthy Jenő: Óh mennyi fény	3
3. Komjáthy Jenő: Éloa győztél	4
4. Ádám Éva: Bányarém	5
5. Orbók Attila: A dandy	6
6. Elizabeta Barret: Versek	12
7. Fotografus: Fiatal óriások arcképcsarnoka	13
8. Szilaj: Krónika	14
9. Irodalom	15
10. Színház és Művészet	15
11. Szerkesztői üzenetek	16

NYOMATOTT: AZ „ERDÉLYI UJSÁG” KÖNYVSAJTÓJÁN
KOLOZSVÁRT, DEÁK FERENC-UTCA 9. TELEFON 696.

Zongorák, Pianinók, Czimballmok,
mint elsőrendű gyártmányok legelő-
nyösebben vásárolhatók és bérelhetők

Triska J. hírneves zongoratermék-
ben Kolozsvár, Berde M.-u. 14.

Alapított 1870. Hangolásokat és javi-
tásokat szakszerűen végez. Szakkép-
zett hangolót vidékre is azonnal küld.

ÚJ EGYETEM

Római vallomások.

I.

A laikust a képek, szobrok tömkelegében nevek és az okos Baedekker hármass csillaga vezetik. A műértő lassankint egészen hatalmába kerül a történelmi fejlődés izgató kutatásának, amelynek megvan az a titkos gyönyörűsége, hogy sohasem készül el vele az ember. Vagy pedig ép ellenkezőleg, egyetlen génusz hatalmába kerül, aminek szintén megvan az a titkos gyönyörűsége, hogy az ember érzéketlenné válik mindazzal szemben, ami ennek körén kívül esik.

Egy ember, aki már kidörzsölte szeméből a naivitás hályogát, de az alaposság pápaszemétől valami esztétikus sejtelemből idegenkedik, szóval egy ember, aki a maga szemével szeretne látni: merre menjen, mit kutasson, milyen célhoz jusson el, amikor kezébe fogja a vándorbotot ismeretlen utak, ismeretlen csillagok felé?

Az úton okvetlenül találkozni fog egy sphinx-szel, aki ilyeneket fog kérdezni tőle: Van-e a Cinquecentónál nagyobb művészet? Vagy talán a Quattrocento az ön világa és Botticelli a prófétája? Ki nagyobb? Michelangelo vagy Rafaelc? Ön talán Leonardo da Vincit tartja a legnagyobbobbnak? Vagy éppen Velasquez, esetleg Rembrandtot? Vagy talán van önnek valami titkos meggyőződése, egy rejtelmes nagysága, akinek a nevét még nem meri kiejteni?

És aki a sphynx kérdéseire feleletet igyekezett adni, talán nagyon hamar rájutott arra, hogy az embernek minden feleletében újabb kérdés rejlik, úgy hogy a sphynxet sosem lehet elég válasszal ellátni. Mert e sphynx nem más, mint a bennünk rejlő kíváncsiság, a bennünk lappangó gyermek, aki egymaga többet tud kérdezni, mint amennyire száz bölcs tudna felelni.

És száz kérdésnek is egy a vége: az embernek a legszebb meggyőződései azok, amiknek nem tudja okát adni, mert ezek egész egyszerűen a „szerelmei”. Hiába minden okosság és eleve való intelem, az ember a barátait és a szerelmeit maga válogatja meg, saját magából kifelé, a tulajdon lelki képe szerint.

Őszintén meg kell vallanom, hogy hidegen hagy minden művész, aki vagy nagyon sokat árul el magáról, vagy lehetőleg keveset. A szószaporítás vagy a

szükszavúság az a hiba, amelybe száz kép és száz művész közül csak egy nem esik bele. Ezt talán leginkább Olaszországban érzem az ember, ahol a képtárak, templomok a témák végtelen egyhangúságát mutatják. Az ember az ujjain elszámolhatja, hogy a mitológiából és a bibliából hány „novellát” variáltak évszázadok óta szakadatlanul. Itt kevesebb súly van azon, amit mondanak, mint azon, ahogy mondják. A stílus, a forma, az egyén uralkodását itt érezni leginkább.

A kifejező eszközökkel való pazarlás vagy fúkar-ság olyan barbár hibák, amikkel szemben az igazi klasszicitás jellemét abban látom, hogy mondanivalója és kifejező ereje közt mindig boldog, szép arány, egészséges harmónia van. De itt vigyázzunk, mert hajszálnyi különbségről van szó, amin a dolgok lényege múlik. Vannak itt Olaszországban például elegáns, szabatos művészek, akik finom érzékkel és ízléssel tartanak mértéket anyag és forma közt, de mégis minden vonásukon csak a jó iskola tudatos követése az egyetlen, bár értékes erény. Lélek hiányzik belőlük; az a hajszálfinom különbség, amely az őszinteséget a fecsegéstől, a szabatosságot a szófukarságtól, az erőt az erélytől, a lelket a lelkesedéstől elválasztja.

Ez a különbség nem kiált az égbe, nem szökik a szembe, hanem jól vigyázzunk rá, mert könnyen elbújik. Mi önkénytelenül is az újságolvasó ideges, hálátlan szemével szoktunk átfutni képtárakon és csak a kiabáló, tehát nem a legértékesebb különbségeket visszök haza. Michelangelo titáni ökle olyan erővel sújt le a siető fejekre, hogy beleszedülnek és még sokáig félrebeszélnek tőle. Éz az erős ököl még mindig a régi, amely húszévi emberfeletti munkájával, amivel túlélte Rafaelt, már a maga korában feledésbe kergette az Urbinói pictor nőisebb, finomabb szellemét. De hányan sejtik, hogy a Michelangelo súlyos ökle is tud nyájasan simogatni, leereszkedni, elérzékenyülni és az ember csak ilyenkor érzi igazi nagyságát, amikor a gyöngeségeit, vesgődéseit is megértette.

Az igazi vergődő, az igazi Prometheusz azonban Lionardo da Vinci. Agyagból formált emberének, amelyet az égből lopott tűzzel akart megeleveníteni, csak cserepei hevernek szerteszét, de még ezek is oly csodálatosak, hogy az ember alig meri elképzelni, mivé lettek volna, ha boszuló istenek bele nem avatkoznak.

Az idő megrongálta milánói „Urvacsorá“-ját megfeleltette legtöbb festményét, amik oda voltak lehelve és amelyek most néha oly szomorúan súlyosak, ólom-színűek, mint „Szent Jeromos“-a a vatikáni képtárban. Sír az ember lelke, amikor az istenek eme kérlelhetetlen boszúját látja, amely lassankint elpusztít mindent, ami a világ legvakmerőbb, legtitokzatosabb művészeire emlékeztet.

A „Gioconda“ mosolya azonban frissen és örök titokzatosan él a párisi Louvre-ban. Egyike azoknak a nagy talányoknak, amikből minden szerelem fakad. Miért lehet ebbe a képbe beleszeretni? Csillogó, gúnyos és misztikus szeme vagy mosolya, amelynek gödreiben a szomorúság és a jóság pajkoskodik, vagy pedig a mesébe illő tájkép, amely a Gioconda pillantását és mosolyát valami ismeretlenül is szép, nagy világba küldi, tesszik ki finom, alig olvasható hieroglifáit? Legalább egy millió másolat kering róla a nagy világban és az embernek még sincs fogalma róla addig, amíg nem látta, amíg sokszor és mélyen bele nem nézett a szemébe. Titokzatosabb, mint némely élő asszony. És ha elveszne, a világ egyetlen kóplája sem őrizné meg az utókor számára azt a titkot, amiből ennek a képnek a lényege áll.

Egy másik mesészerű táj és fantasztikus háttér az „Amor profano e sacro“ képét idézi föl. Tiziannak ez a remeke a római Borghese-képtárban szinte gyanússá teszi a Gioconda hatását. Ott is, itt is a tájkép titokzatossága hozzá vav nőve ahhoz a szuggesztíóhoz, amivel az alakok hatnak ránk. Benne élnek a tájképben, mint a hattyú a tóban, mely lényegesen hozzátartozik szépségéhez. Az ember csak egy pillanattig mer ravaszságra, misztifikációra gondolni, mert nyomban át kell látnia, hogy a tájkép és az alakok közt ez az élő, szerves összefüggés nem kimesterkedett valami, hanem az ihlet és a teremtés szikrájának egyetlen, egységes villanása. Tizian egy szavakkal alig leírható perspektívát nyit meg a szerelem tündérországába, a Gioconda mosolya még messzebb hatol el, egészen odáig, hol a halál országa sötétlik.

Néhány szobával odább a Tizian „Égi és földi szerelmé“-től, ugyancsak a Borghese-képtárban, előkelően és szerényen húzódik meg a harmadik testvére annak a hangulatnak, ami a Leonardo és a Tizian képeiből kiad. Ide azonban már nem vezet el a Baedeker három csillaga és az emberek elmennek

előtte, rávetik „két csillagos“ fáradt pillantásukat, tovább mennek és elfelejtik. A Dosso Dossi „Circé“-je ez. Ez a testvér a leggyöngédebb, legszerényebb, de mint Cordelia „least but not last“.

Dossi nevével elég sűrűn lehet találkozni Olaszországban. A „ferrarai iskolá“-hoz számítják másik kiváló kortársával, Ortolanóval együtt, akivel gyakran össze is zavarják. Mindig érdekesek, de nem mindig egyenletesek az alkotásai, legalább is azok a művek, melyek neve alatt szerepelnek és amelyekről a legtöbb esetben nehéz megállapítani, hogy ő vagy a tanítványai festették-e? Ott, ahol kétségen felül áll a szerzősége, mint a ferrarai Ateneo oltárképén, elsőrangú mesternek mutatkozik. Némely műkritikus észreveszi benne, hogy olyan korban, amikor jóformán minden festő Rafael szuggesztív hatása alatt volt, Dossi egyéniség tudott maradni és Tiziantól, Giorgionétól is csak annyit tanult, amennyivel a maga lelki gazdagságát tőlük függetlenül gyarapíthatta. Mindig a maga szemével látott, vagy mint Burckhardt, a renaissance nagy ismerője, mondta: „blieb er ein Romantiker auf eigene Gefahr“.

A veszedelem azonban nem volt olyan nagy, amilyennek azt Burckhardt gondolta, mert az a festő, aki „Circé“-t alkotta, csak a maga szemével láthatott és csak a saját lelke irányába indulhatott. Nincs is ezen a képen rajta a kor bélyege. Tanácstalanul áll azon a magasságon, ahová Tizian is nem mindig jutott el. Lehet, hogy félreismeret törekvés és halatlan küzdelem eredménye „Circe“, de érdemes volt miatta élni, talán szenvedni is.

A híres varázslónő hűvös berekben ül, titokzatos mesterségének emblémái közt. Egyik kezében abrakadabrási tábla van, a másik kezével cirádás fáklyát tart alá egy misztikus lánggal égő serpenyő felé. A szeme a messzeségbe mereng el, a pillantása tiszta, józan, nyugodt és fölényesen kegyetlen. Világosszöke haja, amely babonás fényben ragyog, anélkül, hogy természetellenes volna, szinte akcentuálja azt a gondolatot, hogy Circe varázslatában ne keressünk más csodát, mint a nőiesség kiszámíthatatlan bűvös erejét. Pompás ruhája, amelynek káprázatát még jobban fokozza egy pittoreszk, nemesen előkelő himzésű kendő, amely az ölet borítja és amelynek exotikus mintája mintha elmúlt évezredek művészetéről beszélne, szinte bele van írva a pagony misztikus világitásába, amelyben a fák közt

FELVÉTELI HELY:
Malom-utca 8.
Telefon 395. szám.

„UNIO“ GŐZMOSÓDA

FELVÉTELI HELY:
Laskai F. és Fia
czég, Kossuth Lajos-u.

elvarázsolt férfiak alakja borong. A pagony ritkább lombjai közül egy meseszerű város tornyai meredeznek. Megint a tájkép az, amely hozzátartozik a kép titokzatos hatásához.

De először kellett volna említenem azt, ami nélkül az egész kép érthetetlené és zavarossá lenne. Circe mellett ott ül hű kutyája. Majdnem oly mozdulatlan, mint egy szürke kő, de a szemében élet és értelem lappang. Valami végtelenül mély, szinte emberi fájdalom borong ennek a komor, mozdulatlan állatnak a szemében. Megvan benne a Cerberusok félelmetessége, titkozatossága, de a szeméből annyi részvét sugárzik ki, annyi félig eltitkolt érzés, sejtelen, amennyi egy okos, hű állattól telik. Nem mitológikus kutya ez, hanem naturalisztikus állattanulmány és mégis fantasztikusra hangolja az egész tájat és Circe környezetét. A valószínűségnek és a meseszerűnek ez a csodálatos összefonása; az elfojtott, eltitkolt gondolatok lappangása, amiknek arabeszkjeivel van teleírva a Circe táblája; az egész műnek óriási lendülete, szomorúan igaz lelke ezt a képet az előbbi kettő méltó testvérévé avatják. Dossi romantikus a klasszikusok közt, de mégis edestestvérük. Nagy művészek közt nincs eltérés.

Óh mennyi fény! . . . ,

*Oh mennyi fény! óh milyen élet!
Nem is a földön, mennyben élek.*

*Nyárdéli álom. Csupa pompa.
Nincs semmi árnyék, semmi csorba
A színpazar, a forró képen.
Megállt a nap. A boldog égen
Nincs semmi folt, nincs semmi felhő.
Lent ébren álmodik az erdő,
Leveli altatót zizegnek,
A valónál is edesebbet,
Nem tudva, hogy azt, amit átél,
Nem adná álomlátomásér'.
Oly dus e csönd! Eleven álom
Rezeg a lombokon, fűszálon
És álmnyüzgés, álmélet
Pezsdíti föl az erdőt, rétet.*

*Kitörve kéjes lihegésbe
Izzik az élet dús egésze.
A föld piheg. Virányin áttör
Lehellete s az égbe száll föl;
Fölissza nap, kit szomszár éget,
Az élves, langyos páraléget.
És aki ezt az álmod látja,
Elmerül édes andalgásba. —
Hisz' én vagyok ez álomlátó,
Az ébrenalvó, alvajáró!
Az erdő titkait bejárom
S mellettem jár merengve párom,
A főalak a ragyogó keretben,
Az álmatag, szelid szemekben
Ringatva ezt az álomképet,
Áhítva hajt előtte térdet
A csókraszomszár álomlátó,
Már itt a földön mennybejáró.*

*Óh mennyi szín! óh milyen pompa!
Itt élek én e regehonba'.*

*S ha jő az Est, a bibor Alkony,
Ott csügg az ajk a szomszár ajkon,
A szem az égen, ég a szemben
Verődik vissza mindig teljesebben.
A szív az égen, ég a szívben;
Öszhangban élnek: mély való a színben
És ragyogó szín a dicső valóban.
De már a nagy világtűz elhalóban,
Már fénye reszket, egyre sáppad,
Rejtelmes vágyban most a tárgyak
Kinőnek önmagukból és kinyújtják
Kiki merészen hosszú szelleműjját;
A léttel összefoly a nemlét,
Nem érezik már vasfegyelmét
Annak, ki ősjogon uralja őket,
A lázongókat, versengőket;
A ragyogó, de éles törvényt,
Dicső szükségét, fényes önkényt.*

**Első erdélyi
polgári**

Lovagló kurzus már megnyílt

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos, Schuller András Honvéd-utca 25. Telefon 905.

Arany kezedből nagy Világló,
Kihullt a hadvezéri zászló!
Kilépnek önmagukból s messze járnak
Rejtelmes árnyak, fekete szárnyak.
De mi követjük, csak mi látjuk,
Csak mi szeretjük és imádjuk
Az ünneparcut, koszorúsat,
A jót, a haldokolva dúsat,
A lélekostó, ragyogó Bált,
Ki homlokunkon hagyta csókját.

Óh boldog Est! óh édes árnyak!
Óh csendes üdv! óh méla vágyak!

S ha jő az Ej, óh mennyi csillag!
De fényükön túl szeme villog
S világukon már jóval innen
Őt ringatom ölemben itten,
Őt ringatom a fényes asszonyt,
Ki rámtalált, hogy dalt fakasszon
A lebüvölt, a néma ajkon, —
S most ezt a nőt ölembé tartom!
Dalok fakadnak hő szivemből
A boldogságról, szerelemről.
És ennyi fénynek hallatára
Kigyúl az ég sötét határa;
A büszke csillagok remegnek
Hirére ennyi szerelemnek.
Meggzűn az Éj is álmodozni;
Pirulva fogy, mert túlfokozni
Szemléli álmit ily valóra.
Fölhangzik ekkor: Virradóra!

Oh milyen álom! égi szender!
A fényhomályban mennyi inger!

S ha jő a Regg, ha újra virrad,
A kert, a rét most csupa illat.
Zöldebb a lomb, rózsább a rózsa,
Meggzépült minden tegnap óta,
Mikéntha e percben születnék,

Mintha nem volna mult, nem emlék,
Mely önmagát, vesztét siratja,
E perc most önmagának atyja!
Egészen új világba lépünk,
Ujjászülettünk, újra élünk,
Elsőszülötti egy dicső anyának,
Nemzeti napszerelmi vágyak.
Nem kert ez itt, ez itt az éden!
Most látom én, csak mostan érzem!
Hívó hang hí, követni édes
És lejtve mostan, zengve lépdes
Felém a legszebb, legjobb angyal,
Most kel a Nap, ez itt a Hajnal!

Óh mennyi fény! óh milyen élet!
Nem is a földön, mennyben élek!

Eloa, győztél!

Eloa, győztél!
Hulljalók arcra
Ti kába, ti gúnyos erők!
Eloa, győztél!
Meghajlok ime
Öntelen, égi szerelmed előtt!

Eloa, szent vagy!
Tiszta a tested
És tiszta lakója a lélek.
Eloa, szent vagy!
Lelkem a lelked'
Issza magába; te vagy az élet!

Eloa, eszmény!
Isteni asszony,
Összhangja a szépnek, a jónak.
Eloa, eszmény!
Imádalak én,
Eloa, szép vagy, Eloa, jó vagy!

Eloa, vágylak!
Csókjaid' inni

SÁNDOR ÁGOSTON

uri divat-üzlete Kolozsvárt,
Mátyás király-tér, Unió-utca 2. sz.

Nagy választék kalap és fehérműekben, nyakkendők, keztyűk, sport- és vadász-sapkák, lábszár-védők, eső-ernyők és botok, swätterek, pénz- és szivar-tárcák, solingeni zsebkések, kefék. — Nagy választék női kézi táskákban! — Szolid és mérsékelt árak!

*És szívni a szellemi kéjt!
Eloa, vágylak!
Láng gyönyörökkel
Oltani szomjam', inni a fényt!*

*Eloa, hiszlek!
Hinni te benned
Szemlélni a mennyet, az Istent.
Eloa, hiszlek!
Óh tüneményes,
Téged ölelve öleltem a mindent!*

*Eleoa, győztél!
Porba ti bűnös,
Ti esztelen, átkos erők!
Eloa, győztél!
E remegő kéz
Megkoszoruzza isteni főd'.*

*Megszabadítál.
Leráztam a port
Az éteri napba repülve.
Eloa, győztél!
Légy áldva, dicső,
Gyönyörök anyja, Istenek üdve!*

Komjáthy Jenő.

Bányarém.

Irtta: Ádám Éva.

Visszaszáll lelkembe egy estének a hangulata, egy kopott, agyonrádlizott asztalnak a kereksege, egy petroleum-lámpának halovány világa, egy nagy szobának minden butordarabja, egy elmúlt gyermekornak minden fénye, melege.

Nem tudom, mi hozza ma eszembe a réges-régi otthont, mikor az édesanyám szabott, varrt a nagy asztal mellett. Nekünk varrt, az apróságoknak, kik mindennap hűségesen gondoskodtunk arról, hogy édesanyánknak legyen amit varrjon esténként. Igaz, hogy minden este kaptunk egy kis dorgatoriumot az elsa-

kitott harisnyáért, kötényért, szoknyácskáért, de ha ezen túleshettünk, következett a mesemondás.

A mesék fognak megölni engem. Ma is kinoznak, csak más formában és öntudatosabban, mint akkor, régen, a gyermekkorban. De akkor néha sikoltva ugrottam fel rémülten reszkettem, úgy éreztem, hogy körülvettek a vasorrú bábák, a repülő boszorkányok.

Máskor fölvertem a háznépét éjszaka, hogy kelljenek fel, mert itt vannak a tündérek.

Csak most tudom, hogy voltaképpen nem is szabadott volna, hogy mesét mondjanak nekem. Inkább fékezniök kellett volna lelkem képzeletét.

Olyan nagyon vágytam álmokképeim után, hogy nekik és érettük éltem csak. A cselédek és ételmara-dékra bejáró parasz'asszonyok megmérgezték a lelkem egészségét. Hullamzó, viharos állapotba sodortak és úgy éreztem tűz égnek agyamban.

Csak az édesanyám meséi voltak finomak és szépek. Mese alakjában lopta be lelkünkbe a hitet, a szeretetet. Mig esténként harisnyáinkat kötögette, mi lába előtt ültünk a kicsiny székek a két végén és dobogó szívvel hallgattuk a Jézuska történetét és a mamája fájdalmát. A Kálvária tragédiája talán igen erős volt gyermekidegzetünknek. A mese vége mindig egy hatalmas sirás volt. Riadt, fájdalmas nagy gyermekhangon zokogtunk.

— Ne sirjatok „bókák“ — szólt édesapám és pipáját letéve az ujságolvasást félbehagyta és elment, hogy cukrot hozzon. Egy-két kocka-cukor a bánathoz mér-hamarosan lecsendesített.

Ilyenek voltak az esték odafönn a fekete köszén-poros faluban. Nem emlékszen már, milyen könyvet tettek elénk este, hogy a képeket nézzük. Megtették ezt máskor is. De ma oly furcsa volt minden. Édesapám ebédre sem jött haza, mama egésznap valami komor szokatlan hangulatban járt-kelt. A cseléd, ha kérdeztünk valamit, nagyot kiáltott: hallgassanak!

A gyermek mindent megérez a kicsiny lelkével és résztvesz a nagyoknak örömében, bánatában.

Ezen a napon valami komor, csöndes, szokatlan érzés volt nálunk. Este elénkbe tette a mama a nagy könyvet és megengedte, hogy mi fordíthatjuk a lapokat is. Ez a kijelentés már magában oly ünnepies volt. Aztán ránk parancsolt, nehogy megmozduljunk és a lámpát leverjük.

Layda Jenő
.. cukrászata ..

Kolozsvárt Mátyás király-tér 17.

Legdusabb választék mindenféle cukrászati különlegességekben, saját készítményű mindenféle cukorkákban. Egyetemi hallgatóknak vásárlásnál árkedvezmény. Kávéra legjutányosabban lehet előjegyezni.

Hogy meg ne mozduljunk, illetve ki ne menjünk a szobából, arra igen okos és egyszerű módszere volt édesatyámnak. Lehuzta a cipőnket s a jó meleg szobában a nagy asztal körül harisnyában telepedtünk le képeskönyvet nézni.

Mama ezen az estén sietve huzta le cipőnket és bedobta az asztal alá: még egyszer meghagyta, hogy jól viseljük magunkat, azzal indult kifelé.

— Hova megy? kiáltottuk édesanyánk után ijedten.

— Na, na... minek kiabáltok... a konyhára megyek...

Édesanyánk máskor is ment a konyhára és el is hittük máskor, ha azt mondotta, odamegy. Ezen az esetben gyanakodva fogadtuk a kijelentést. Különös félelem fogott el és tele volt a levegő körülöttünk láthatatlan, izgató, nagy szokatlan mesealakokkal.

A „puja“ volt a legnagyobb rémünk. Az a puja, aki ott lakik a bányaüregben a sötétben és mindig éppen akkor jár, mikor egy-egy félénkszívű bányász egyedül marad a munkahelyén.

Minden nap megesküdtött egy-egy bányász, hogy itt vagy ott látta a pulyát. Aki meglátta ezt a láthatatlan alakot, az már a szívébe és eszébe vette a gondolatot, hogy valami szerencsétlenség éri a bányában. Vasorru bábánál, repülő, ludlábon járó boszorkánynál és minden mesebeli csodánál nagyobb tekintély volt a puja.

Egy ideig örömmel nézegettük a nagy képeskönyvet és minden egyebet elfelejtettünk.

Volt a könyvben egy kedvenc képünk. Valami naiv, buta kis kép. Az ábrázolta, hogy egy kövér házaspár éjszaks részegen és boldogan hazamegy. Az egyik szobába szerencsésen bejutottak, de a második szoba helyett a szekrényajtót nyitották ki és oda bevonultak és lefeküdtek. Hát ezen halálra tudtuk volna magunkat nevetni, bár minden este megnéztük a képet. Mélységes csend volt a szobában s mi nagyokat kacagtunk a képen. Egyszerre a nagy csendben oly furcsának tetszett a saját hangunk. A testvérem rámutat a képre:

— Ni, ez egy csuf boszorkány...

— Maga mit beszél? Ezt Stern néni...

(Igy hívták a szekrényben alvó nénit.)

— Dehogy Stern néni! Hát nem látja, ez egy ludlábu boszorkány... itt van a vasorra, itt a hosszú körme, itt a...

Kacagtunk, de már benne volt a hangban, hogy félünk. Gyorsan átfordítottuk a könyv lapját. Egymásra néztünk, aztán a testvérem hátrapillantott és egyet sikoltott:

— Jaj, ott van a ruhafogas!

Kacagtam, de én is utána sikoltottam:

— Jaj, csakugyan ott van a ruhafogas!

— Az nem is a ruhafogas!

— Hát?

— Hát... ott a lába... ott a feje, jaj, mekkora szeme...

Tréfálva és kacagva ijesztgettük egymást.

— Jaj, mi van az asztal alatt? — kiáltok én.

— Cipő...

— Nem az, hát a másik?

— A maga harisnyája és az enyém, — szolt a testvérem kacagva.

— Nem igaz! — sikoltottam én. — Az nem cipő és nem harisnya... az egy puja, ott a másik puja, tíz puja, száz pulya... ott vannak az asztal alatt.

Jól láttuk, hogy cipőcskéink vannak ott, mégis eszeveszett sirásba kezdettünk. Már-már éreztük, hogy a kis lábunkat húzza a puja. Kétségbeesett sikoltozással szöktünk az asztal tetejére, az égő, karcsú lábu lámpa ott világított közöttünk és mi kézzel-lábbal vertük az asztalt és a végkimerülésig torkunk szakadtából sikoltottunk.

Sápadtan, halálos remegéssel, kisírt szemekkel, az ijedségtől megrendülve, hevesen nyitott be az ajtón édesanyánk.

— Istenem! Mi bajotok van... mi lelt titeket miért sirtok, miért sikoltotok?

— Jaj, jaj, mi van az asztal alatt... puja...

— Hát a cipőtök... ez az egyik, ez a másik, a cipőtök, amit Gyula bácsicsinált, hát nem emlékeztek?...

A legnagyobb sirásból a legderűsebb kacagásba fogtunk. Végtelen sokszor eszembe jut ez az este.

Ezen az estén a sikló elszakadt a bányában és ezen az estén tizenhárom halott kezét-lábát, fejét, testét illesztgették össze fekete koporsókba.

És ezen az estén, a mi gyermeklelkünk, mely semmit sem tudott a tragédiáról, egy, két, tíz, száz puját látott búdosni a nagy szobában és sok-sok este múlt el míg édesapámat, édesanyámat ismét kacagni hallottuk a kerekasztal mellett.

A világhírű Kobrak-cipőgyár főlerakata

Dukesz Sándor Utódánál kapható

Egyetemi Kör igazolvánnyal ellátott tagjai öt százalék árkedvezményt élveznek! ::

A dandy.

— *Dramolett egy felvonásban.* —

Irta: **Orbók Attila.**

(Folytatás.)

Dandy: Ragaszkodott nagyon hozzám. Különben, hogy is jött volna le velem Pestre?

Béla: Most útnak indul és keres jobb kondíciót magának. Csak aztán te se szerződtess újabb pártfogoltat.

Dandy: Azért, Istenemre, elszorúlt a szívem, mikor megmondtam neki, hogy elég volt a szerelemből. Az első, majdnem az első szerető! Gondold meg, úgyszólván a mesterem a szerelemben.

Béla: „Majdnem“ az első szerető, „úgyszólván“ a mestered?!

Dandy: Nos, igen! — Manapság, a gyerek a legelső viszonyt a dajkával köti. Aztán mikor kocsin tolják kopasz korában, morált prédikál s a plátói szerelmek dalosa lesz.

Béla (körülnéz): De mégse beszéljünk itt ezekről. Valaki meghallaná és kellemetlen lenne.

Dandy: Igaz, kellemetlen lenne. — Dehogy kellemetlen! Megvetnének! — Megítélnének azért, amit amúgy is tudnak és természetesnek találnak. — Nem élhetünk a bizonytalan jövőért aszkéta életet. Ki kívánhatja tőlünk, hogy tisztán menjünk a házaseset révébe, mint az angol nemzet fiai közül a legtöbben. Azok fiatalon áldozhatnak az első szerelem oltárán. Mi örüljünk, ha kopaszodó fejjel vihetünk asszonyt a házhoz, hogy pihenjünk az oldala mellett.

Béla: Azért nem parancs, hogy akárki is kóróvá mulassa magát, dőzsöljön, mert későn jut az igaz gyönyörökhöz.

Dandy: Kivált ha szelid, mint a galamb, vagy mint te. De folya csak ereidben az én vérem s menekülnél saját magad elől ki a zajos világba, mint ahogy nekem rendelte a végzet! Futnom kell öröklött gondolataim, emlékeim elől az emberek közé! Nincs egy nyugodt órá! Gondold el, hogy mit jelent az, ha egy családban évszázados tradíció az öngyilkolás! Én vagyok az Orczi nemzetség utolsó sarja, egy elátkozott ember, ki ha magára van, megszállják lelkét ősei, azok a véres fejűek!

Béla: Egy ember mindig van, aki megért, szeret s az én vagyok! Ne keresd az emberek között az

életed megoldását! Az én keblemen kétségeid között megpihenhetsz. Mindenki lángelmének tart, hát kerüld a tömeget, mely magával ragad! (*Megragadja a kezét.*) Maradj csak mellettem s én megtalálom a győtrődések ki — útját a boldogság felé.

Dandy (apathikusan, lehúnyt szemekkel): Hallod, — hallod! Odakünn zúg a világváros, mint a kagyló, zümmögnek az emberek, mint a méhkas lakói! Munkálnak, múlatnak. Én csak vigadtam, mert mindig bánatban volt részem. (*Elfúló zokogással.*) Tombolnom kell! Járnom, rohannom az emberek labirintusában, hogy ne találkozzam szembe az emberrel: saját magammal. — Hiába szorítsz magadhoz! Ellenállhatatlanul vonz a vásár, kerget a vér . . .

Béla: S ha egy tiszta leánykéz akarna visszatartani?

Dandy: Itt maradnék és ember lenne belőlem.

HARMADIK JELENET.

Előbbieket, Margit, Ilonka, Beleznay (jönnek a baloldaltól.)

Ilonka (Bélához): Megint valami diszkrét ügy? — Ugyancsak elfelejtkezett rólunk!

Dandy: Ilonka. kérem bocsásson meg neki; én tartottam vissza karhatalommal. (*Kölcsönös üdvözlés.*)

Beleznay (nyájas hangon): Jó napot, Orczi úr! — Már rég szerettem volna beszélni önnel. Úgy hallottam szokott írni a Fővárosi Hírlapba.

Dandy (rövidesen): Zenekritikákat nem.

Beleznay (felszisszen): A paraszt!

Margit (kezet nyújt a dandynek, aki némán meghajolt előtte. Halkan, szomorún): Miért került el minket? Éppen maga. Elszomorított nagyon.

Dandy (elfojtott hangon): Az apám halálának volt az évfordulója. Jó időre vissza akartam vonulni a világtól . . .

Margit (önkéntelenül): Tibor!

Dandy: De nem sikerült! — Múlattam! — Útálom magamat!

Margit: Inkább jött volna hozzánk. — Ide elhozhatja a bánatát is.

Dandy: Köszönöm. — Ne haragudjék, de nem tudtam. Talán csak rögeszmém, hogy azért látnak mindenütt szívesen, mert derűt hordok magammal. Derűt. És ha tudnák, milyen súlyos teher! (*Ha'kan tovább beszélgetnek.*)

Ilonka (Bélához): Mondom, hogy jöjjön a kertbe!

Jegyzetek másolását és sokszorosítását

hibátlanul, tisztán, jutányos árban készíti a
Cégtulajdonos: CSISZÁR VIKTOR.

„RECORD“ gépirásmunka vállalat ::

KOLOZSVAR, Deák Ferencz-utca 35. szám.

Cégtulajdonos: CS.SZÁR VIKTOR.

Beleznay megérdemli azt a pár szál virágot. Mindig zongorázik az én kedvemért.

Béla (szelíden): Minek bánt engemet? — Hát már elfelejtette, hogy beszéltem a mamájával? — Maguk leányok, gyámoltalan bábbá tesznek minket. — Gondolja meg, egy doktor . . .

Ilonka: En még nem fogadtam doktorrá s nem mondtam igent.

Béla: Ugyan! Hát tegnap a kertben?

Ilonka: Ha ott mondtam, miért fél lejönni újra? — Aztán csak tréfa lesz az a virágátadás. Koszorút kötünk és úgy akasztjuk a nyakába. — Tudja milyen félszeg ez a Beleznay. *(Beszélgetnek.)*

Beleznay, (aki a dohánykészletnél áll s éppen szivarra gyújt, felkapja a fejét): Rólam beszél, Ilonka nagysám?

Ilonka: Igen, dicsérem.

Beleznay: Boldoggá tesz.

Dandy (Margittal társalog): Nem vagyok büszke reá, higgye meg. Ezek a fényeseknek látszó, de annál értéktelenebb külsőségek takarják el a lelkemet, melyben ha nincs is egyéb, van végtelen sok jóakarat.

Béla (Ilonkához): Indokolja meg jobban.

Dandy (m. f.): Gyűlölöm a féltékenységet.

Beleznay (a sakktáblát vizsgálgatja): Kemény küzdelem lehetett.

Dandy (m. f.): Pusztán magamért mégsem birnék átalakulni. Nem tudom miért, de magamat nem érdekesíteném arra, hogy új emberré legyek. De azért a leányért, akit szeretek, mindenre képes vagyok . . . akár, akár újjászületni is.

Margit: Tegye meg érte s ő hálás lesz magának egész életében. Tegye meg, hisz' nem csak a maga boldogságáról van szó.

Beleznay (tisztába jött a sakktábla figuráinak állásával s a smokkok lelkesedésével felkiált): Mesés szép remi! — Kolosszális!

Ilonka (Bélához): Azt hiszem ennyi érvelés előtt végre meghajol. — Jöjjön. *(Megy a jobboldali ajtó felé.)*

Béla (utána indul): Jó, nem bánom. Ámbár szívesebben maradnék itt.

Beleznay: Nézzék meg a táblát. — Hová mennek?

Margit: Ilonka, Béla! — Hová?

Ilonka: Mindjárt jövünk, csak valakinek meglepetést akarunk szerezni.

Margit: Nem saját magatoknak?

Ilonka (Bélára néz és kacéran nevet): Ohó!

Beleznay: Hát a kilencedik szimfóniát nem hallgatják meg?

Béla: Ilonka, nem lenne jobb . . .

Ilonka: Nem, nem! Menjünk!

Béla: Fogok még én is akarni.

Ilonka: Fog akarni, akarni. *(El a jobboldalon.)*

Béla (Ilonka után kullog.)

Margit (Beleznayhoz): A második részt mutatja ma be nekünk?

Beleznay: Ha meghallgatnak.

Dandy: Mondja kérem, szokott ön zongorázni?

Beleznay: Nem tudom miért kérdi?! Tudja jól! Itt is hallott és hangversenyen is felléptem néhányszor.

Dandy: Nem emlékeztem.

Beleznay: A múlt héten a Royalban játszottam. Nagyon hirdettek. A plakátokon rajta volt a fényképem nagyban.

Dandy (fennhangon, Margithoz): Azt hittem, hogy egy szabócég reklámja.

Margit: Tibor!

Beleznay (dühösen): Látom, gúnyolódni akar velem! — Pedig önről, mint poéta emberről feltételezném, hogy legyen érzéke a muzsikához és . . .

Dandy: Igen, önnek is van taktusérzéke!

Beleznay (m. f.): Van, van! És legutóbb is egy estén ezer koronával fizették meg! Na!

Dandy: No, végre, csakhogy szerénytelennek mutatkozott.

Margit: Ne vegye rossz néven Beleznay, de haragszik magára Tibor, a szerénységéért.

Beleznay: Én is dühönghetnék, mert nem tőle tudtam meg, hogy „Halál“ című versét öt nyelvre fordították le. — Igazán különös . . . Mindig különös . . .

NEGYPEDIK JELENET.

Előbbieket, Tóni, Radó (a veranda felől jönnek. Radó a kezében egy szál rózsát hoz.)

Tóni (hevesen, gesztikulálva beszél): Mert mondom, hogy lehet a degeneráltság jelzője, a szerelem vágyainak türelmetlensége. S így az utód egyszerre akarja pótolni azt, mit az elődök szétforgácsoltan pazaroltak. . .

Radó (meglátja a színen levőket, s idegesen közbe vág): Hát jó lesz az oltóviasz?

GOLDMANN J. ÁRUHÁZA
KOLOZSVÁR, KOSSUTH L.-U. 10.

:: („EGYETEMI KÖR“ ÉPÜLET.) ::

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Női és férfi divat-raktár! Külön férfi szövet osztály! Dus választék! Öltönyök mérték szerint! Szolid, pontos kiszolgálás!

:: Egyetemi hallgatók előnyben részesülnek! ::

Tóni (észretér; zavartan): Igen, — majd kérek tőled.

Dandy (nagy szemekkel néz az érkezőkre, aztán félrevonul az előtérbe.)

Radó (átadja Margitnak a virágot): Neked hoztam.

Margit (megcsókolja atyját): Köszönöm! Nagyon kedves vagy!

Tóni: Nos, jöjjön, Beleznay. — Halljuk azt az ígért kilencedik szimfóniát. — Tudja, mennyire imádom Beethovent.

Radó: Én is szeretem, kivált ha a művész azt adja vissza, amit ő megírt. Ahány, az mind másképpen játsza le. Egyéníteni akarnak, persze az rendesen az eredeti rovására megy.

Beleznay: Amennyire egy kis tehetségem van hozzá, mindig igyekezem beleélni, átadni magamat a nagy Beethoven szellemének. Sokkal inkább szeretek érzéssel játszani, semhogy külső fogásokkal, technikai dolgokkal brilliroznék.

Tóni: Ami a játékát illeti, higgye meg, hogy elsőrangú. Csak ne legyen túlszerény, viszont ne bízsa el magát. — Arany középut!

Radó: A gyerekek hol vannak?

Margit: Mindjárt jönnek. A kertbe mentek.

Radó: Igen, igen. — Szóltam már nekik én is.

Tóni (karonfogja Beleznayt): Aztán néha egy-két halk magyarázó szót susogjon bele a játékba. Úgy szinte jobban élvezem.

Beleznay: Oh, kérem... (*Tóni bácsival elmennek a baloldalon.*)

Radó: Jertek! (*El Tóniék után.*)

Dandy (a himzőasztalkánál áll és egy fénykép nézésébe merült el): Igen, azonnal.

Margit (Radó után szól): Kimegyek Ilonkáért! (*A dandyhoz.*) Tibor, maga csak menjen be.

Dandy: Szívesebben maradok itt. Nem nézhetem azt a szerény Beleznayt. Aki szerény, az rendesen hazudik, s mindig igaza van. — Higgye el, nem játszik olyan jól ez az ember. Igaz, veri a zongorát, s az is valami.

Margit: Akkor jöjjön a kertbe. Szóljunk Bélának, hogy legalább ők menjenek be, mert Beleznay nagyon megsértődik. Aztán apa sem szereti, ha nem hallgatjuk meg. Ő sokra tartja.

Dandy (aki újra a fényképet nézi): Ki ez a gyönyörű nő?

Margit (szomorúan): Az édesanyám volt. — Nagyon rég meghalt, ... alig emlékszem reá.

(*Beleznay elkezdte játszani a kilencedik szimfóniát. Még a piánók is hallatszanak a néma csendben. Tibor és Margit megilletődve nézik egyvást. Elborulásukat lassanként egy más érzés váltja fel: az együttlét varázsa ejti őket rabul. A zongorajáték pedig egészen a következő jelenet végéig hallatszik.*)

Dandy (hosszú szünet után, halkán): Ez a szent nő ... Gondoltam ... (*Margitot nézi.*) Mind az ő vonásai, az ő szemei. Mennyi szelidség, jóság, gyöngédség, szeretet. A tisztaság sugárzik arcáról és glóriát fon a feje fölé. — Margit, magában is annyi fény, kincs rejtőzik. És világosság. Látom, képes reá, hogy egy embert a hazug életből kivezessen az igazság útjára. (*Megragadja a kezét.*) Margit, ha látnád, milyen harc dúl bennem, hogy méltó legyek reád! S hiába minden, hiába, ha te nem akarod, hogy partra jussak, tiéd legyek! Csak a tied! (*Hosszan Margit szemébe néz. Margit lesütött szemekkel áll előtte. Tibor megfogja a rózsát, amit a leány még mindig kezében tartott, elveszi és lassan feltűzi magának. Látszik, hogy egészen öntudatlanul teszi.*) — Margit, ne térítsen el semmi sem az igazmondás útjáról! Nézz a szemembe, adj életet, s mond, hogy szeretsz! (*Szünet.*)

Margit (alig hallhatóan, mélyen elpirulva): Szeretlek!

Dandy: Áldva legyen a Mindenható neve! (*Szenvedélyesen.*) Mint az egész mennybolt, úgy szakadt reám az első nagy boldogság. El kell viselnem, pedig úgy szeretnék most meghalni! Boldogan meghalni! — Hát van-e nagyobb boldogság, öröm, gyönyör, mint ha megért bennünket az, akit szeretünk, — ha hosszas, kínzó vágy után viszontszeretnek?! Ugye megértettél?! — Tudod, hogy ki vagyok?! Látod a lelke-met?! — Látod a homályon, a borus hajnali ködön át a felbukkanó napot?

Margit (félleg lehunytt szemekkel): Igen, — látom! Olyan szép, tiszta, ragyogó, fénylő...

Dandy: Szép, tiszta, ragyogó, fénylő... Most... Olyan lesz, mint azé a leányé, akivel összeforrott a szívem. Megtisztul és talán eltűnik róla minden régi árnyék. A mult felejtésével újjászületik az ember. Ha elfelejtette, már nem is a régi. Ha elfelejtette... Ugye-bár felejtünk, — mindent elfelejtsz?

Margit (őszinte csodálkozással): Oh, hát én mit

Nagy Jenő fogműtermét Jókai-utca végére helyezte át!

Készít fogakat részletfizetésre is!

felejtsek? — Mit felejtünk? — Nincs, nincs semmi, csak sok szép emlék. Mindegyik egy-egy gyémánt, amit a mesebeli herceg adott nekem. — Aztán én csak azóta élek, mióta megmondhattam neked, hogy szeretlek!

Dandy (közelebb vonja magához): Milyen gyönyörűség így hallani a szavadat! — Nem csalhat már engemet meg az élet, a sors, mikor ilyen ajándékot adott. — Nem engedem!

Margit: Ha az Isten is segít, a tied leszek!

Dandy: Kelt, hogy segítsen! Kelt! Sujtott már eleget és többet nem fog!

Margit: Csak a hit szavával beszélj! Ő az élet és a halál ura!

Dandy (elhalványodik és düh fogja el): A halál, — a halál! Megfojtanám! *(Kétségbeesett levertség fogja el.)* Megölte az anyámat, elrabolta az apámat... A halál a legnagyobb úr, s talán már holnap értem is, — érted is eljön, . . . *(Elcsuklik a hangja.)*

Margit (könnyes szemekkel): Senki sem tudja a jövőt.

Dandy (megrettenve): A jövő? — Oh, nem, nem várom a jövőt! Az rettentő! Ne várjuk, — ne várd Margit, — ne várd, mert ki tudja... Ez a perc még a miénk! Jöjj velem! — Gondold meg, hogy holnap már késő lesz minden! Egy napot késünk, s talán örökre boldogtalanok leszünk!

Margit: Remélj. . .

Dandy (magához öleli): Margit, Margit! Hallgass meg, — hallgass! Hiszen úgy szeretlek, hogy meghalok a szavad, a hajad illata nélkül! Margit!

Margit (gyöngén védekezve): Nem, nem, Tibor! Várj és meg lesz a . . .

Dandy (megcsókolja és még szorosabban öleli magához): Nem jutalom kell! Már az enyém vagy; nekem adott az ég, a föld! Enyém vagy a szerelem szent jogán! És menjünk, menjünk bárhová — együtt!

Margit: Engedje el! — Sohasem hagynám el az édesapámat! Miért?

Dandy (fájdalmasan): Oh, miért?

ÖTÖDIK JELENET.

Előbbiek. Béla és Ilonka (jönnek az erkély felől.)

Ilonka (nagy csokorral a karján beszalad és nevet.): Én voltam az első! Gyöngé legény! Utól sem . . .

(Meglátja a dandyt és Margitot. A torkán elakad a szó s a virágokat leejti.)

Béla (közvetlenül Ilonka után szalad be, fáradtan, lihegve): Atkozottúl kifárasztott . . . *(Meglátja a csoportot, s elhalgat. Tibor elbocsátja Margitot és a felindulástól reszkette támaszkodik meg egy székek támláján. Rövid, kínos szünet.)*

Ilonka (Margithoz megy): Margit . . . mondd, mi az? — Ne sírj . . . !

Dandy (a fenék felé megy. Mintha egy kicsit szédülné, a homlokát fogja. Magában): Ostobaság! *(A zongorajáték megszűnik.)*

Ilonka (majdnem sírva): Hát ne sírj . . . ! Nincs értelme . . . Margit!

Béla (a dandyhez megy. Reszket a haragtól. Ezúttal gúnyolódni is tud): A szép keretet szereted?! Ez szép volt! — Ne jöjj tisztességes házba!

Margit (igyekszik visszafojtani zokogását): Nem is tudom miért sírok, de valami fojtogat.

Ilonka: Én is vagyok úgy gyakran. Látod most is . . . *(Félig nevetve, félig sírva):* Csak sírjuk ki magunkat! Jólesik . . . !

Béla (m. f.): Ember mit is gondolsz?!

Dandy (mosolyog): Becsületes, jámbor felháborodás. A barátságban ne gyakorolj polgári erényeket!

Béla: Csak egy degenerált, egy Orczi veheti ilyen könnyen. . . .

Dandy (vérvörös lesz, a dühtől arca eltorzul és felemeli az öklét): Ne merd kiejteni ezt a nevet!!

Béla (megvetéssel): Tudom! — Összekaszabolsz, ugye?!

Ilonka (hozzájok siet): Az Istenért! — hát mit akarnak?!

Béla: Jöjjön, Ilonka.

Ilonka: Tibor, gondolja meg!

Dandy: Már meggondoltam. — Látja, jóbarátom! Értse meg, — jóbarátom!

HATODIK JELENET.

Voltak. Beleznay, Tóni, Radó (jönnek a baloldal felől.)

Margit (feláll. Már sikerült elfojtani sirását): Jönnek és mi nem hallottuk a kilencedik szimfoniát.

Tóni (Beleznayhoz): Szépen hozta ki. Hibátlanul, érzéssel. Nagyobb dicséretet mondani sem tudnék.

Beleznay: Óh, köszönöm! Büszke vagyok elismerésére.

Telefon **Naponta friss teavaj!** Telefon
955. sz. 955. sz.

SZOLCSÁNYI ERNŐ

Kolozsvárt, Monostori-ut 33. szám alatt!

füszer- és cse-
mege-üzletében

Finom bonbonok, csemegék, hideg felvágottak, asztali- és pecsenye-borok a legjutányosabb árakban kaphatók! SZILÁGYI ELEONORA-féle likörök és rumok nagy választékban kaphatók!

Radó: Miért nem jöttek be, gyerekek, urak? Igazán kár, hogy nem hallották a mi művészüket.

Ilonka (felszedi a virágokat és Beleznayhoz viszi. Mintha dühös lenne rá, az ölébe dobja): Fogja! Magának hoztuk!

Beleznay: Boldoggá tesz, de miért olyan haragos? *(Ilonka nem válaszol neki és hátat fordít. Beleznay savanyú képpel néz utána.)* Nem értem.

Margit (megöleli az apját): Apa!

Béla (Ilonkához, halkán): Tibornak kellett volna koszorút fonnai a fejére.

Ilonka: Maga is szívtelen! Hát nem látja, hogy egy perc összetörte?!

Radó: Mi az, Margit, te sirtál?

Margit (zavartan): Nem, csak a szemem . . .

Dandy: De igen, sirt. — Egy mesét mondtam el neki. A fekete ember meséjét, ki leszállt a sötét hegyek közül, belopódzott egy házba és ellopta a boldogságot, aztán vitte sötét szakadékok felett. De nem jutott vele soha haza. Nehéz volt a teher, a boldogság nagyon húzta a tarisznáját és lerántotta magával a mélybe a fekete lovagot.

Beleznay (Ilonkához): Hatásvadászó fabúla.

Ilonka: Ezúttal maga nem elég okos hozzá.

Margit: Ha a fekete lovag csakugyan lopta a boldogságot, kár volt megkönnyezni.

Radó: No, lám, te kis leány, mégis megsíratad.

Dandy: A boldogság nincsen elkönnyelve, azt mindenki lopja.

Tóni: Nagyon igaz! Mindenki a maga boldogságát nézi.

Dandy: Nincsen könny, mely valahol örömet ne szülne s nincsen öröm, mely ne bánatba kerülne! — *(A sakasztalhoz megy, egy percig elmerül a figurák nézésébe. Aztán az egyik fehér figurával lép. Megfordul és mereven nézi a társaságot. Senki sem tekint feléje.)*

Radó (Tónihoz): Néha megdöbbenő mély igazságokat mond ez a fiú.

Tóni: Magam is eltűnök gyakran, hogy honnét szerzi, de aztán megértem. Gondolhatod te is.

Beleznay: A meséről jut eszembe egy álmom. — Rómában voltam, illetve a Tusculánium alatt. Egyszer csak feltűnt egy nagy, arannyal kiveret kocsis egy

csodás termetű, felséges szemű asszony jött rajta. — Egyenes felém. Mikor elért, leszállt, megfogta a kezemet némán, szótlanul, maga mellé ültetett és ragyogó, boldog arccal az égre mutatott. Felnéztem. Gyémánt betűkkel volt kirakva: „Az örök ifjúság és boldogság kapuja.” Kezdtünk robogni felfelé, az égbe. — És különös . . . Eszembe jutott, hogy Rómából meg kellene sürgönyözsem haza, hogy elutazom. Persze felébredtem.

Dandy (halotthalványan az erkélyt eltakaró függönyhöz megy, jobban mondván: támo lyog. Egy pillanatig még nyugtalanul körül néz, aztán eltűnik. Senki sem veszi észre.)

Tóni: Naiv kis álmom.

Ilonka: A művészembereknek mind ilyen álmuk lehet.

Béla (jelentősen néz Ilonkára): Az én álmom még szebb.

Margit: A legszebb álmokból apró, kicsiny dolgok zavarják fel az embert.

Radó: Ez az élet!

Tóni: Én ma a mi pártinkról fogok álmodni. — Láttatok a szép remít, — a befejezetlen játszmat? — *(Az sakasztalhoz megy. A többiek körül állják.)*

Beleznay: Éppen néztem; érdekes küzdelem lehetett.

Béla: Hisz' ez befejezett matt!

Ilonka: Még ugyancsak jól befejezett!

Radó: Lehetetlen! — S az én rovásomra!

Tóni: Csakugyan! — De nem így álltak a figurák! Egy lépés különbség van. Egy zseniális lépés!

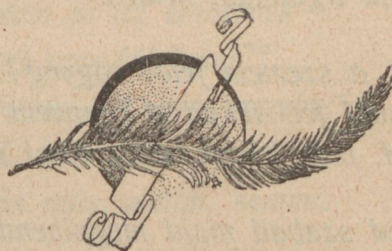
Radó: Megörökítésre érdemes lépés! Ki húzhatta?

Ilonka: Tibor hol van?

Margit: Kinek van mattja.

Béla: Nem látja?

Beleznay: Vesztett a fekete király, *(Nevet.)* a dandy!

ELSŐ ERDÉLYI BILLIÁRD-GYÁR DÁVID F.-UTCA 3.

ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE!

Új és használt billiárdokat állandóan raktáron tartok, csere és részletfizetési üzletet kötök. Szakmába vágó munkákat vállalom, 3 napos jégtartályos jég szekrényeket állandóan raktáron tartok. Vidékre billiárd szerelőt küldök. Kizárólag hazai gyártmány. Szíves pártfogást kér Styaszny József.

Versek.

Irta: Elizabeta Barret Browning.

I.

En kedvesem, mit adjak én neked?
Szememet, melyből egyre könny fakad,
Egy-egy mosolyt, lemondó ajakat,
Kialvó lángú, sápadt életet,

A sóhajos, bús, múltó éveket?
Ó, ilyent néked adnom nem szabad!
Kerüllek, futlak, — te dalold magad
Ragyogó, diadalmas éneked!

Te dús kalász vagy, — én kifosztott tarló!
Kristálykelyhedre se szabad lehelnem,
Biboroddal ne illesd, ami gyarló!

Oh, bár lehetne léteddel betelnem!
Oh, bár lehetnék éretted pazarló!
— De csak szeretni tudlak, én szerelmem.

II.

Hogyha szeretsz engem, mást ne szeress
Bennem, csupán a szerelmet magadt.
Ne mondd: „szeretem a mosolyát . . .
A pillantását, ha engem keres . . .

Szeretem hűvös, halvány, kék-eres
Kicsiny kezét . . . egy-egy gyöngéd szavát . . .“
És ne szeress, amért könnycseppen át,
Amit letörlött irtalmas, nemes

Szánalmad, a szemem feléd ragyog!
A mosolyodtól felszikkad a könnyem
S úgy lehet, más leszek, mint most vagyok,

Ha melletted szabad majd megpihennem.
Szünnék szerelmed, ha szünnék az ok:
Szeresd csak az örök szerelmet bennem.

III.

Midőn először megcsókolt, kezem,
Amellyel most irok, csókolta meg.
Ujjaimon a csókját, mint remek,
Becsés ametiszt-gyűrűt érzem,

S azóta terhem bátran viselem,
Karom, a gyöngé, többé nem remeg.
Második csókja e borus szemek
Fölött illette meghajtott fejem,

S gyűröző hajamat zilálta szét,
A szerelmünknek édes, tiszta, szent,
Fölmagasztaló koronájaként!

A harmadik csók ajkamon pihent,
Tökéletes, pompás bibor pecsét!
— S köztünk beszédes, csókos lett a csend.

Fordította: Ádám Böske.

Egy pillanat.

Furcsa vörös, kék virágokba himzett
Pamlagon fekszel lágyan és puhán,
Mint egy nagy rózsza füves-tó vizében
Bódító színes, nyári délután.

Karcsu bokádon szét esik a szoknya,
Mint méhdongáskor a virágszirom.
Szemed csukott. Pillája néha rezdül.
Ajkad nyitott. S én illatát szívom . . .

Fejem nehéz . . . Szemem vörösbe játszik . . .
Torkon ragad egy lángoló marok . . .
Feléd hajt . . . Melléd rogyok sikoltva,
Mint égő, villámsújtott halott.

Büky György.

Kizárólagos
Kalapraktár a „Kalap királyhoz“
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 17. sz.

Legdusabb választék bel- és külföldi férfi és
gyermek kalapokban, cylinderekben, sport- és
vadászsapkákban. Speciális üzlet! A legolcsóbb
határozott árak! — Vásárlásnál egyetemi hall-
gatóknak öt százalékos árkedvezmény adatik!

Fiatal óriások arcképcsarnoka.

Gámán Dicsi.

Miután megbizott álfotografusunknak a tőle megszokott könnyedséggel sikerült e művészi fotografiát elemelni, sietünk kellemes meglepetésben részesíteni kimondhatatlan nagyszámú olvasóinkat.*

Most pedig a tárgyalásban óriási szenzáció következik, vagy más szóval leleplezések fognak történni.

Hogy pedig ne kelljen túlsokáig várakozni, ebben a minutumban kijelentjük és Zeüsre mondjuk, hogy fiatal óriásunkat illetőleg biztos adatok vannak a kezünkben

1. is arról, hogy hótiszta homlokára csókokat leheltek;

2., egymásután hárman voltak a lehelők;

3., Dicsi csodálatosan mindhármuk iránt eszményi, mondhatni forró érzelmeket táplál, pedig ezek a legények városunkban sápadtan, szomorúan és szegényen járnak-kelnek;

4., a gondos szülők egygyel különösen nem rokonszenveznek és egyelőre a három közül a legszegényebbnek ígérték stb., stb.

Mielőtt azonban a mindenképpen megbotránkozni akarók szívesen elájulnának, vegyék tudomásul, hogy a csókos legények a Muzsacsaládból származnak (sokat olvasottak és

atléták kedvéért, nem az országgyűlési képviselőjéből). Erre nézve adatokat szereztünk egyrészt a karácsonyi bazár alkalmából, másrészt az Ács Feri tanítványainak kiállítása alkalmával. A harmadik nem mozdul ki a fehér leányszobából, s az öreg Beethovennel ül zongoránál és álmadozva suttog egy naparcu, áldott jószívű fehér leányról.

A rettentő leleplezések után térjünk rá egy igen aktuális közmondásra, mely azt mondja: Ki mivel társalog, azzá válik.

Dicsi állandóan Múzsákkal társalog s ime most magánetektivünk magánkívül jelenti, hogy 13 halhatatlan (pardon, egy közülök mégis csak meg fog halni) lírai költő 5 ál — és egy közgazdasági író őt választotta Muzsául.

Ezek után filozopter kartársaink bizonyára maguktól kitalálják, hogy Dicsi a legméltóbb helyet foglalja el fiatal óriásaink olimpuszán.

Végül pedig, amiért ilyen kiméletlenül pelengére állította, bocsánatért esedezik a

Fotografus.

KRÓNIKA.

— Irta: Szilaj. —

Tragédia a jégen.

Hogy künn a jégpálya

Népes, tarka tája

Már iitkulni kezdett,

Hatalmas nagy íven

Repülve, a szívem

Mély sóhajtt menesztett.

„Akik mernek, nyernek,

Nem jó az embernek

Igy egyedül lenni!”

Nézve két szép szembe,

Ez járt az eszembe

És más semmi, semmi.

Tett követte szavam,

Meghajtottam magam

Egy lány előtt bókkal

És repülni kezdtem,

Ez volt az én vesztem,

A szép kis kacsókkal.

* Világért se tessék előfizetőkre gondolni. Ez már kiment a divatból.
Egy kétségbeesett kiadóhivatalnok.

Oly gyorsan este lett
 És már a táj felett
 Ezüst fény borongott;
 Alig vettük észre
 Így a kéz kézbe
 A sápadt korongot

Miközben ajkamat
 Égeté csókzamat,
 Megjött a szörnyű vég;
 Elnémult a gyónás,
 Elnyelt, — nem a Jónás
 Hanem a lék, a lék . . .
 — Én martír s martalék

A borra nem mondom,
 De soh' se volt gondom
 Viz féle italra;
 Most élveztem állig,
 Csapkodtam is váltig,
 Hol jobbra, hol balra.

Künn a bájos angyal
 Finom szoprán hanggal
 Kiabálni próbált:
 „Hollá, hollá, hollá!”
 S én jajgattam hozzá
 Egy régi szép zsoltári.

S ime, mint egy nemtő,
 Megjelent a mentő,
 Bámult le rá a hold
 — Oh! de szörnyűséges.
 Megijedt az „édes”,
 Mert miss Magdolna volt.

Nagy a veszély tudtam,
 Ép, hogy le nem buktam
 En is ijedtemben,
 Jött is önagysága,
 A méreg'öl sárga,
 S megállt velem szemben.

Régen várt ily napot,
 Ilyen pillanatot,
 Rám pislantott furon
 S óh! óh! Szedte vette!
 — Hát nem tönkre tette
 Gondos szép frizurám.

Hosszu, csontos kézzel
 Lemerített hévvel —
 Szóltam engesztelőn:
 Ne legyen goromba,
 Még kicsi koromba
 Voltam keresztelőn.

Különben is, néni,
 Tessék csak megnézni
 En vagyok a Pista,
 Imádságból élek,
 Jó keresztény lélek
 Vagyok, nem baptista.
 (A kicsi az alatt
 Sirva haza szalad) —

Látva mentség nincsen,
 Hiába itt minden,
 Gondoltam még egyet:
 „Nagysád ön oly kemény,
 Reszketve kérem én
 Hallgasson meg kegyed!

Szívem önért lángol,
 S mindenért mi ángol,
 Fogja meg a kezem
 Megúntam már úszni,
 Ha segít kihuzni
 Biz' Istók elveszem!

Mily gyorsan kihuzott!
 Boldogságban úszott,
 Később vízben, jégben,
 Mint valami cápa,
 Megcsuszott a lába
 A nagy sietségben.

En karom kitártam,
 Rómeoként álltam
 Immár biztos hanton,
 Fázott szörnyűképpen
 Es affektált szépen
 Finnyás cérna hangon

„Edes Pista lelkem
 Ime kútba estem
 Huzzon ki egy csókért —
 — Hogyne kedves drága
 Edes jó nagysága
 Megyek — tüzoltókért!

Telefon
 895.
 szám.

Német
 Francia
 Angol

URAK, HÖLGYEK ÉS NAGYOBB GYERMEKEK
 RÉSZÉRE
BERLITZ
NYELVISKOLA
 DEÁK FERENC U. 38.

Magyar
 Román
 Olasz

Telefon
 895.
 szám.

IRODALOM.

Komjáthy Jenő: Éloa.

— Nejéhez irt költeményciklusa. —

„Hogy lehetséges, hogy eshetik meg az, hogy egy oly titáni szellem, amilyen ez a Komjáthy volt, valóban volt, a mai világban, a mai felvilágosodott és tanult korban, a nyilvánosság mai idejében, a mai újságkorszakban élhessen, irhasson, dalolhasson — ismeretlen maradhasson?”

(Rákosi Jenő: Budapesti Hirlap, 1909 XI/30).

... „Hangjuk újszerűségénél, verselésénél, eszméinél fogva a világirodalom legszebb versei közé tartoznak ezek. Szerelmében van valami Dante Batricejából, Goethe, hogy jelzővel mondjam, hevesvérűségéből, Petőfinek ideális szerelmi megérzőkítéséből, a régi naiv költők ideáлизmusából, a maga óriási, mindent átölelő szerelméből.

Magában foglalja, ami a légiességtől a legujabb eszmékig van: Balzacnak a költészetben nagy késői visszhangjaig: a viruló asszony lázongó szerelméig. És Komjáthy Eredetisége talán sehol se mutatkozik úgy, mint éppen szerelmi verseiben. Mikor mindezeket összeegyezteti, lelke nagy kohójából addig nem látott lángok gyúlnak föl...

Komjáthy ezt a nagy szeretetet összekapcsolja a még nagyobb, univerzálisabb szerelemmel. És ezt a szerelmet beolvasztja a csodás természetbe. Összehasonlító tárgyat szerelmi ciklusához alig tudunk találni a költészetben. A zenéhez kell folyamodnunk. Wagner Tristan és Isoldejával van legtöbb érzébeli rokonsága az Éloa-ciklusnak. Az érzékiségbe mintegy átszellemül a szenvedély s a legtisztább álmom. Reális és mégis légies... Ez a szeretet, szerelem felmagasztosít mindent... és csak most merészel a napba nézni.

Ennek a magasztos szerelemnek kevés költő adott kifejezést. Foszforeszkál, csillog, csapong a lelke az érzések egyik határától a gondolatok másik határáig ebben a boldogság mámorában. Mintha nem is földön élne, olyan a lelke, mint egy nyárdéli álmom, nincs semmi árnyék, semmi csorba. Mintha megállt volna a nap ebben az örök fényességben...

És mikor így boldog szerelmi kéjelgésben dalol,

ennyi fény láttára viradni látja az ég sötét határát... Majd ilyen légies önfeledésben csak még inkább megcsapja az enyészet lehe s még inkább fáj neki, hogy olyan nyomorúságos az élet rendje, hogy nem szent itt semmi, mindennek el kell múlni, el a szerelemnek is... Mintha Siegfried tragédiája zokogna föl az „Éloa sirj”-ban, egyik legszebb versében... De azután meglátja szerelmében a természet összhangját s ez az összhang lelkét újra megbékélteti. Kötete végén még egyszer halljuk előbb panteisztikus, aztán misztikus szavait:

„Te vagy a báj, te vagy az összhang,
A temetés csodája, roppant,
Bűvös egysége vagy!”

... Mintha Madách Angyalok karának szavai csengenének fülünkbe, mikor porba sújtja a Lucifer-hatalmakat s remegő kézzel megkoszorúzza az isteni főt, ki neki ezt a győzelmet megszerezte. És kötetének végén a legmegbékültebb érzéssel válik meg tőlünk. Nincs most előtte a sötét múlt, csak a végtelen virraszt fölötte az élet ormán...“

S. A.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Egy klasszikus est.

Shakespeare-i előadáshoz Shakespeare-i képességek kellenek. E nélkül még egy európai nivón álló színpad kellékei is nagyon keveset érnek. És itt rögtön kijelentjük, nem a személyes ábrázoló képességről, nem a színésről van szó, hanem arról, amit csak az egy kéz által mozgatott, elrendezett egész előadás nyújthat a színészeivel, statisztáival, jelmezeivel, kuliszáival és effektusával. És más ezer járulékaival. Igen, csak ennek az egy kéznek a shakespeare-i voltáról esik szó, amely nélkül kacagás az egész és üres színpalhurrogatás. Mondhat nekem a *Hettyei* Volumniája megdöbbenően igaz és invenciózus fájdalokat, dohoghat a *Szakács* Coriolánjának nemes szenvedélye. Értéktelen dolog mindez, mert ott áll szájattátva, izetlen bámészkodással, a keretéből kiesett, valörtelen képfolt, a többi, valamennyi, akiknek unalmas robotmunka az az egész. Jó, rossz betanulása a Shakespeare kiapadhatatlan, sziporkázó, gyakran vulgáris dikciójának és annak elmondása egy ásitó, kötelességből

Fenyő Herman

Ékszerész és kinaezüst áru gyári raktára.
Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

Nász- és alkalmi ajándékoknak legolcsóbb bevásárlási forrása. — Kinaezüst árukból árjegyzék kívánatra ingyen. — Egyetemi ifjúság 5% árengedményben részesül.

szomorú szemekkel virrasztó publikum előtt. Shakespeare a magyar vidéki színpadnak ma még kinos vagy terhes munka. Lelkiismeret dolga, hogy melyik a kettő közül. Csak egy bizonyos. Hogy megbocsáthatatlan irodalmi és művészeti mérénylet minden ilyen *fetelevenítés*. Ezt már a földszinti állóhelyen ágaskodó második gimnázista is megsejti, akinek sehogy se megy a fejébe, hogy miért húztak sárga csizmát a római plebejusok és görög tunikát a senatorok. Akinek a figyelme ezeken kívül egyeben is megragad, az már néhány embert sajnál, akik sziszifuszi nehéz küzdelemmel akarnak megsemmisíteni maguk körül minden silányságot. A művészetükkel, erejükkel, akaratukkal. És sohase végeztek hiábavalóbb munkát. A közönség pedig, az, amelynek színházi igénye a középszerű produkciók sovány kosztján nevedkedett, annak igazán mindegy, az, amelynek igényei, sejtelmei vagy talán egyenesen személyes meggyőződése is vannak, az pedig távol marad, vagy eljön és nevet, mint egy grandsigneur, nevet a muzsai „café Páris“-ban. Így aztán el van intézve egy Shakespeare előadás. A repertoári évadvégi inventáriumra semmi kívánnivalót sem hagy hátra. Ennek a tökéletességét pedig szemmeltartani, bevalljuk kötelessége minden színház vezetőségének.

A halhatatlan lump.

(Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Dörmann Félix.
Zeujét szerezte: Eysler Edmond.)

Elég „A halhatatlan lump“ prózájáról annyit tudni, hogy Dörmann Félix írta és mindjárt elképzelni az ember összes jó és rossz tulajdonságait. Bizonyosan meleg, gyönyörű és költői mese ez. Mert Dörmann írta. Bizonyosan rossz, unalmas, álmos és fanyar operett-librettó ez. Mert Dörmann írta. Annyira különböző dolog az: nagy költőnek lenni és csak valamennyire is értékes operett szöveget írni. Az operettnek is van pszichológiája, amely mai állapotában már nem tűri a drámai romantikának ezt a fajtáját. Ezt, amely Planquette Róbert idejére emlékeztet. Ez a magyarázata annak, hogy egy ilyen Dörmann-féle költői mese, minden színével, hangulatával, romantikájával együtt, messze mögötte marad akár a „Cigányszerelem“, akár a „Vig özvegy“ hatásának. Amelyben nincs történet, nincs szépség, nincs komolyság, de benne van a ma operettéhes közönségének minden tápláléka. A Dörmann meséjéből talán a Lehár minden hájjal megkent világhírű raffinériája se tudna egy Cigányszerelmet kifaragni. Annál kevésbé tudta ezt megcsinálni Eysler, akit még jóakarói is csnk tehetséges, ismert szerzőnek neveznek. Amire néhány száz, vagy néhány ezer társával rá is szolgált, mert tehetséges szerző az, aki úgy tud táplálkozni régen megrágott zöldségekkel, mint ez a szen-

timentális sváb muzsikus. Nagy dolog. Még a rikitó, tarka jelmezerdő, a fantasztikus korbeállítás és zajos felvonulások se pótolják a „Vig özvegy“ lépcsőtáncát, vagy a „Cigányszerelem“ gyermekjelenét. Amelyek pedig a század legbosszantóbb hülyeségei. — Mikor ezeket mondjuk, kijelentjük ugyanakkor azt is, hogy most csak a közönségről van szó, arról a grádusról, amelyen a közönség zömének kívánságai állanak. Mert tény, hogy értékesebb minden tekintetben, ha már az operettértékelésről esik szó, Planquette Lehárnál és a Dörmann szövegírása az összes divatos szövegeknél.

De amint Planquette minden invenciójával messze esik a ma operettje mögé, éppen úgy nem tud a Dörmann szöveg igazi otthonra találni a mai operettben. Ez szanktum, ezt el kell fogadni. Nem mi mondjuk, hanem a publikum, amely nem melegszik fel a Ritter János történetén, de mámoros, vad, izzó kedélyállapotban tapsol a Hanka és a hülye bojár üres, sovány és művészietlen lumpolási szcénája után. Eysler pedig fárasztó, néhol hangulatos, néhol dallamos muzsikát komponál, amely nemcsak hidegen hagyja ezt a Lehártól átítatott várakozást, hanem messze mögötte marad a saját maga céljainak. Dörmann romantikát írt, Eysler pedig leffegő, limonádés levet kotyvasztott belőle. Ez a zene nem életképes. A zeneszerető ember elszalad tőle, a publikum másik része pedig, az, aki a divatos operettek zenéje mellett ébred, mosakodik és végzi napi teendőit, az elálmosodik. A kolozsváriak egyébként mindent elkövettek a siker kedvéért. Sok tarkaság, zaj, ugrándozás és serege a rögtönzéseknél, most az egyszer eredménytelenül. A címszerepet *Csapó* játsza és éneklő komolyan, kedvesen és úgy látszik ambícióval. A második felvonás zongorajelenetében különösen jó volt. *Áldor* Juliska az első este kiváló volt, később azonban izléstelen túlsókra vetemedett. Kellemes jelenség, de kissé bátortalannak látszik. *Bátori* Elza ellentétben *Antal* Erzsi-vel, akit nagy bátorsága a végletekig ragad. Ha már rosszul beszél valaki, ne mondja a mondanivalóját állandóan a nézőtér valamelyik fixpontjának. Nagy Gyuláról beszélhetünk még, aki prototípusa a semmiből való mindentcsinálásnak és aki a humort képviseli ebben a darabban. De nem azt, ami irva van benne, hanem amit az ő jóízű, keresetlen, kiváló ötletessége termel pillanatról pillanatra

kadre.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Bankár. Nem fogunk megsértődni. Beküldheti az előfizetési díjat.

Piroska, Erzsi, Cunci, Zsuzsi, Blanka. Sárka, Zsófia, Gabi. Igen lesz egyetemkőri bál.

Múzeumok, Tárak.

Állattár. (Múzeum-kert.) Átköltözés miatt rendezés alatt áll; nem tekinthető meg.

Ásványtár. (Központi egyetem.) A nagyközönség számára nyitva: minden vásár- és ünnepnapon d. e. 10—12 óráig.

Egyetemi könyvtár olvasó terme (Mikó-u. 2. sz.) Nyitva az egyetemi év alatti köznapokon d. e. 8—1-ig és d. u. 3—8-ig.

E. K. E. néprajzi múzeuma (Óvár, Mátyás király szülőháza) minden d. e. nyitva. Megtekinthető kedden, szerdán, pénteken, szombaton 1 K, vasárnap 50 f. belépő-díj mellett. Hétfő és csütörtökön a belépés díjtalan.

Érem- és régiségtár. (Központi egyetem.) Hetenként háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön d. e. 9—1 óráig díjtalanul, a többi napokon személyenként 50 f.-ért tekinthető meg. Család-jegy 5 személyre 1 K. Útmutató 40 f. Az egyház-régészeti, néprajzi, ipartörténeti, népvándorlási csoportok csak szakembereknek állanak rendelkezésre.

M. Kir. I. Ferencz József Iparmúzeum. (Malom-utca 3. sz.) Nyitva vasárnap d. e. 9—10 óráig, d. u. 3—5 óráig és csütörtökön d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Növénytár és botanikus múzeum. (Múzeum-kert.) Vasár- és ünnepnapok délutánai és nagy ünnepnapok kivételével naponként látható a világos órákban.

Színházak.

Országos Nemzeti Színház. (Hunyadi-tér.) Előadások kezdete minden este 7 órakor. Vasár- és ünnepnapokon a délutáni előadások kezdete d. u. 3 órakor.

Apolló mozgófénykép-színház. (Mátyás király-tér.) Előadások kezdete minden este 7 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.

Holländer Márton és Társa

divat-szabósága. Bel- és külföldi szövetek nagy választékban.

Kolozsvár, Kossuth Lajos- és Bolyai-utca sarok.

Telefon-szám 844. Törvénytől bejegyzett cég.

REISMANN SÁNDOR hyg. borbély és fodrászterme

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12 sz. alatt.

Egyetemi hallgatók b. figyelmét van szerencsém felhívni **hygenikus borbély- és fodrász-üzletemre** (Wesselényi-u. 13), ahol igen kedvezményes bérletfüzetek állanak rendelkezésükre. Pontos, gyors és figyelmes kiszolgálás.

Hirdetéseket jutányosan vesz föl az „Új Egyetem” kiadóhivatala.

A párisi világkiállításon aranyéremmel kitüntetve:

Van szerencsénk a nagyérd. közönség becses tudomására hozni, hogy 42 év óta fennálló üzletünket a mai kornak megfelelően átalakítottuk és **ujjonnan berendezve megnyitottuk,**

mely alkalomból bátorkodunk a nagyérd. közönség becses figyelmét felhívni különlegességeinkre, különösen kitűnő izü, naponta frissen készült

füstölt és friss kolbász

szalvaládé és virsli,

valamint minden a hentes szakmába vágó cikkek, melyek mind izletesen lesznek készítve.

Egyben ajánljuk nyers hus áruházaikat, hol mindig a legjobb minőségű marha-, borjú- és sertéshus kapható.

A nagyérd. közönség további szives pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Lászlóczky Testvérek.

Telefonszám 227—149.

Telefonszám 227—149.

Telefon 802.

Urak figyelmébe.

Telefon 802.

Báli ingeket, nyakkendőket, báli izzadságvédőket, selyem alsókat, harisnyákat, valódi angol kalapokat, cilindreket, sportcikkeket legelőnyösebben lehet beszerezni

Simon és Lőrincz cég

úri divat-különlegességek üzletében, Mátyás király-tér 10.

Egyedüli raktár valódi mocca keztyűkből. Eredeti párisi ujdonság. — Egyetemi hallgatók a máris olcsón előírt szabott árakból még 10% engedményben részesülnek.

Finom áruk!

Olcsó árban!

Egyetemi joghallgatók szép pénzt
takarítanak meg, ha szükségüket

Szilágyi Márton

órás és ékszerésznél szerzik be
Wesselényi Miklós-u. 8 sz.

Régi órák és ékszerek készpénzben
váltatnak be. — Javítások jutányo-
san és pontosan eszközöltetnek!

Ferenczi Ignác

cipész-mester

Mátyás király-tér 26. szám.

Kitűnő jó kézi munkáit
ajánlja szolid áráért!
Csak saját készítményű
férfi- és női-cipők!

Elismert jó munka! Szép kiállítás!

Folyó évi október hó 2-án nyitottam meg
üzletemet Szentegyház-utca 1 szám alatt!

Üzletemet minden tekintetben
a mai kor igényeinek teljesen
megfelelően rendeztem be és
a legújabb uri-divat szabó-
ságot fogom tovább vezetni.

FANTA ISTVÁN

a H. és W.-cég volt szabásza.

Márton Vilmos

Kispipa vendéglője és Óvári kertje
Szentlélek-utca 1. szám.

Kitűnő borok. Jó konyha. Szolid árak.

Megnyilt!

Megnyilt!

Fészek kávéház!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves
tudomására adni, hogy a napokban átvettem a
JÓKAI-UTCÁBAN lévő DEBRECENI KÁVÉHÁZAT
amely a legszolidabb alapon, teljesen ujjonnan át-
alakítva, ugymind pazar fényes berendezéssel a
mai igényeknek teljesen megfelel. — A legjobb,
legkedvesebb szórakozásra való találkozási hely a

Fészek kávéház,

ahol a nagyérdemű közönség megtalálja a pontos
kiszolgálást, ugyszintén tisztán kezelt italaimért
felelek! — Naponta elsőrendű zenhangverseny,
kiváló hideg buffet, a legtisztább kezelés mellett,
a n. érd. közönség szíves pártfogásáért esedezve

UDVARY MARISKA,

a Fészek kávéház tulajdonosa.

Megnyilt!

Megnyilt!

Kolozsvár legelőkelőbb kinematograph színháza az

Első kolozsvári Apolló Színház

Mátyás kir.-tér 26. (Főtér, Hintz-patika mellett)

Minden második nap új műsor!
A színház kellemesen fűtve van!
Az előadás saját zenekísérettel!

Állandó bemenet.

Állandó bemenet.

Helyárak: Zártszék I K 20 fillér műsorral együtt,
II. hely 60 fillér, III. hely 40 fillér. Gyermekek
10 éven alul a helyáraknak csak felét fizetik.

Katonáknak III. helyen 20 fillér.

Az egyetemi ifjuság előnyben részesül.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy „Szimonidesz és Raduch“ cipész társas cégből kiléptem és külön Egyetem-utca 6. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő cipész üzletet nyitottam, ahol a legizlésebb angol, francia valamint Orthopead cipők és különböző csizmákat speciális kivitelben készítek. — Vidéki megrendeléseknél elegendő egy pár használt cipő beküldése, a közönség szíves pártfogását kérve,

Raduch Mátyás cég

Raduch Mátyás
: : cipésmester Kolozsvárt

KERESZTESI LAJOS

:: CUKRÁSZ ::

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7 SZÁM.

A legolcsóbb abona kávé
ajánlom az egyetemi-ifjúság
figyelmébe, egyszersmind
ajánlom a nagyközönségnek
finom süteményeim is!

Bonbonjaimat legolcsóbban adom forgalomba.

Sámson Jakab

angol uri szabó-üzlete

Kolozsvárt, Egyetem-u. 2.

Valódi angol, scotch
és honi szövetkülönlegességek nagy
raktára. Az „Egyetemi kör“ tagjainak
5% árkedvezmény.

STIEF JENŐ ÉS TSA

PAPIROS-ÁRUHÁZA ÉS
NYOMDAI MŰINTÉZETE

KOLOZSVÁRT,

DEÁK FERENC-UTCA 2 SZÁM.

ERDÉLYI UJSÁG

KIADÓ- ÉS NYOMDAVÁLLALAT
KOLOZSVÁR, DEÁK F.-UTCA 9.

TELEFON SZ. 696. : : TELEFON SZ. 696.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok:

Irodai művek, tudományos ésszépirodalmi folyóiratok, napi, heti és havi lapok, kereskedők és iparosok részére számlák, levélpapírok, borítékok, üzleti könyvek; úgyszintén eljegyzési kártyák, névjegyek, meghívók, falragaszok és : : röpcédulák. : : :

IZLÉSES ÉS TISZTA MUNKA!

A Minta-Söracsarnokban

a legolcsóbban lehet étkezni!

Az egyetemi hallgatók találkozó helye. Szolid kiszolgálás! Jó magyar konyha!

Pártfogást kér: VARGA MÁRTON
vendéglős. Abonenseket elfogad!

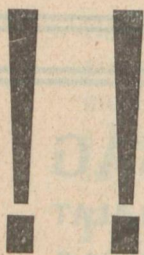
Gyors és figyelmes kiszolgálás! Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

MATUTSEK JÓZSEF KOLOZSVÁRT, Szentegyház-u. 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült
férfi és női cipő raktárát!

Vidéki meg-
rendelések
mérték után
de legbizto-
sabban egy
használt, a
lábra találó
cipő bekül-
désével a
legjobb
anyagból és
divat szerint
lehetőleg
gyorsan tel-
jesíttetnek.

„Keresztes Kávéház“

Hol kitűnő meleg és hideg
étkek, olcsó, jó bor, tejes
és fekete kávé 24 fillérért
kaphatók. Az ifjuság részére
kedvezmény. Zongora, cim-
balom és külön helyiség
áll társaságok részére!!

Tisztelettel: **Keresztes József.**

Párisi model Női kalapok

Leányka kabátok és ruhák

a legszebb kivitelben kaphatók

Kovács Béla

gyermek-divat-áruházában

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 1.

„Erzsébet“ fürdő.

Kis Szamos-utca 1 szám alatt
□ Kolozsvárt. □

Elsőrangú gőz-, kád-, és
légfürdő. — Egyetemi hal-
: gatóknak árkedvezmény. :

Benjámín Hermann

festőművész visszaérkezett Kolozsvárra és
festőiskoláját megnyitotta a Deák Ferenc-
utca 13 szám alatt (földszint).

Lakatos József

diszmu- és játékkereskedése
Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 5.

Az „Egyetemi kör“
igazolvánnyal ellá-
tott tagjai 5% árked-
vezményt élveznek.

